

Forslag saa kort Tid, at der ikke har kunnet være Tale om at spørge, hvad Kredsen egentlig mener om det. Vi fik det jo i Mandags og skulde allerede begynde Debatten derom i Tirsdags, og er der noget Punkt, hvor man egentlig kun staar som Talerør for Kredsen Interesser, er det med Hensyn til Jernbanelove. Jeg maa altsaa forbeholde mig i Tidsrummet mellem 2den og 3die Behandling at komme tilbage til det Spørgsmaal, thi jeg ved ikke, hvordan Kredsen stiller sig. Det ved jeg derimod med Hensyn til den tredje Bane, jeg vil omtale, nemlig Horsens—Tørring-Banen og dens Forlængelse. Der er sket den Forandring, at den nu skal løbe ind paa Thyregod og der slutte sig til Statsbanen. Derved bliver det Forhold, som altid har været en Mangel ved Horsens—Tørring-Banen, endnu mere iøjnespringende, nemlig at den ikke er en bredsporet Bane. Jeg haaber, at det maa lykkes at opnaa dette ved den videre Behandling af Lovforslaget eller, hvad der jo ogsaa kan ske, paa Finansloven. Jeg tillader mig at minde de ærede Herrer om, at den i sin Tid var projekteret normalsporet, men at den blev gjort til smalsporet i Landstinget. Jeg skal endvidere minde om, at denne Bane er bleven anlagt med langt færre Omkostninger for Staten end Baner i Almindelighed, idet Staten her ikke har ydet mere end Halvdelen af Ekspropriationsomkostningerne. Af den ene som af den anden Grund forekommer det mig, at denne Bane har Krav paa særligt Hensyn fra Lovgivningsmagtens Side, og jeg haaber, det vil vise sig først og fremmest derved, at den gøres normalsporet. Det er det almindelige Ønske i Horsens blandt andet af Hensyn til de uheldige Omlovningsforhold, som jeg gaar ud fra ere Tinget tilstrækkelig bekendte.

Om Værdistigningen vil jeg udtale, at Regeringsforslaget finder jeg altfor yderliggaaende ved en Lov, der dog maa karakteriseres som et Forsøg, og hvad jeg navnlig har at indvende mod det, er, at alt saa at sige er lagt i Hænderne paa 3 Mænd, der, som det ærede Medlem for Skanderborg Amts 3die Valgkreds (Laust Jensen) sagde i sit udmærkede Foredrag i Gaar, i Virkeligheden ville kunne tvinge en Mand til at sælge sin Gaard. Men allermest har jeg det mod Regeringens Forslag, at Værdistigningen skal skønnes og ikke skal gribes i det eneste Øjeblik, hvor den giver sig praktisk Udslag, nemlig ved Salget. Det af den ærede Ordfører for min Gruppe

(Hammerich) stillede Forslag i saa Henseende finder jeg langt bedre, og endnu nøjagtigere forekommer det mig, at den Tanke er udtalt i Forslaget, der er stillet af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 3die Valgkreds, at det er i Salgsøjeblikket, man skal gribe Værdistigningen, eller, som det ærede Medlem fuldkomment rigtigt udtrykte sig, i hvert Tilfælde for de Grundes Vedkommende, der høre til Landbruget: Prisstigningen.

Saa vil jeg omtale Ændringsforslaget under Nr. 67, som er stillet fra socialdemokratisk Side. Det vil jeg gerne slutte mig til. Forslaget lyder saaledes: „I de af Ministeriet for offentlige Arbejder meddelte Koncessioner paa Anlæg af private Baner optages Bestemmelser om Tjenestemændenes Løn og Arbejdstid.“ Her kunde være Tale om, at man kom ind paa socialistiske Principper ved at gaa med til dette, men det tror jeg slet ikke, man gør. Det, der er Tale om, er en Privatbane, og det er noget ganske andet end en privat Landauer. Her ligger Hovedhensynet ud til Samfundssiden, og det lader sig ikke benægte, at Privatbanerne have benyttet deres Stilling som Arbejdsgivere til paa mange Steder at nedsætte Lønnen under det rimelige og sætte Arbejdstiden op over det rimelige. Der er endog Steder i nogen Afstand fra de vel befolkede Egne, hvor Forholdet ikke er frit for at faa Karakteren af en mild Form for Ervfarsbunthed. Jeg har gjort disse Erfaringer ganske praktisk ved at se ud i Livet og tale med Folk. Jeg vil ikke hævde, at den Maade, her er foreslaaet, er den eneste Maade at opnaa en Forbedring paa, men jeg mener, at Staten har Lov til og til en vis Grad er forpligtet til i saa Henseende at stille en bestemt Fordring til Koncessionshaveren for en saadan Bane, inden den giver Koncessionen. Der er i alt Fald et vist Minimum, man har Ret og Pligt til at fastslaa i Henseende til Arbejdstid og Arbejds løn. De Herrer af min Gruppe, som vil kunne gaa ind paa denne Tankegang, vil jeg indtrængende anmode om ogsaa at stemme for dette Ændringsforslag.

Anders Nielsen: Det er ikke ret mange Bemærkninger, hvormed jeg skal trætte det høje Ting. Under Nr. 40 foreslaas der en elektrisk Jernbane fra Randers til Viborg. I Fjor ved Sagens 1ste Behandling tog jeg til Orde for en Jernbane fra Viborg til Onsild, en Privatbane eller Statsbane, som det nu maatte kunne